

Govori o Janezovem evangeliju 11, 1.3-6

(o Jn 2,23-25; 3,1-5)

1. O pravem času nam je dal Gospod današnje berilo; saj menim, preljubi, da ste opazili, da evangelij po Janezu po vrsti preiščujemo in razlagamo. O pravem času je torej nanoslo, da ste danes slišali evangeljske besede: *“Če se kdo znova ne rodi iz vode in Svetega Duha, ne bo videl nebeškega kraljestva”* (Jn 3,3-4). Čas namreč terja, da opominjam vas, ki ste še katehumeni, ki že tako verujete v Kristusa, da še nosite svoje grehe. Nihče pa ne bo videl nebeškega kraljestva, če je obložen z grehi; kajti če se mu ne odpusti, ne bo s Kristusom kraljeval; odpustiti pa se morejo le tistemu, ki se prerodi iz vode in Svetega Duha.

Toda pazimo na sleherno izmed besed, kaj pomeni, da bodo leni odkrili v njih, s kakšno vnetostjo naj se podvizajo, da odložijo breme. Če bi nosili težko breme kamenja ali drv ali tudi kake dobičkonosne reči, če bi npr. nosili žito, vino, denar, bi tekli, da bi odložili breme. Nosijo breme grehov, pa si pomišljajo, ali naj tečejo. Teči je treba, da se to breme odloži: saj pritiska in pogreza.

...

3. Bil pa je med farizeji mož, Nikodem po imenu, judovski prvak. Ta je prišel k njemu ponoči in mu rekel: *“Rabi – to že veste, da rabi pomeni učitelj –, vemo, da si od Boga prišel kot učenik, zakaj nihče ne more delati teh znamenj, ki jih ti delaš, če ni Bog z njim.”* (...) Jezus mu je odgovoril: *“Resnično, resnično, povem ti: če se kdo znova ne rodi, ne more videti božjega kraljestva.”* (Jn 3,1-3).

Tistim torej Jezus sebe zaupa, ki so se znova rodili. Glej, oni so verovali vanj, a Jezus jim sebe ni zaupal. Takšni so vsi katehumeni: verujejo že v Kristusa, a Jezus jim sebe ne zaupa. Pazite in razumite, predragi! Če rečemo katehumentu: *“Veruješ v Kristusa?”* odgovori: *“Verujem,”* in se pokriža; Kristusov križ že nosi na čelu in ni ga sram križa njegovega Gospoda. Glej, veruje vanj. Vprašamo ga: *“Ali ješ meso Sina človekovega in piješ kri Sina človekovega?”* Ne ve, kaj pravimo, ker mu Jezus sebe še ni zaupal.

4. Ker je bil torej Nikodem izmed teh, je prišel h Gospodu. Prišel pa je ponoči. Tudi to morda kaj pomeni. H Gospodu je prišel in ponoči je prišel: k luči je prišel in v temi je prišel. Kaj pa zvedo od apostola tisti, ki so prerojeni iz vode in iz Duha? *Nekdaj ste bili tema, zdaj pa ste luč v Gospodu. Kakor otroci luči hodite!* (Ef 5,8) In zopet: *Mi pa, ki smo otroci dneva, bodimo trezni!* (1 Tes 5,8). Kateri so torej prerojeni, so bili otroci noči, in so zdaj otroci dneva; bili so tema, in so luč. Jezus jim sebe že zaupa in ne prihajajo k Jezusu ponoči kakor Nikodem, ne iščejo dneva v temi. Taki se dajo javno spoznati: Jezus je prišel k njim in jim prinesel zveličanje, ker je sam rekel: *“Kdor ne bo jedel mojega mesa in pil moje krvi, ne bo imel življenja v sebi”* (Jn 6,53).

Ker imajo katehumeni znamenje križa na sebi, že pripadajo k veliki hiši; toda iz hlapcev naj postanejo otroci. Niso namreč več ničvredni, ker že pripadajo veliki hiši. Kdaj pa je izraelsko ljudstvo jedlo mano? Ko je prišlo skozi Rdeče morje. Kaj pa pomeni Rdeče morje, prisluhni apostolu: *Nočem namreč, bratje, da bi vi ne vedeli, da so bili naši očetje pod oblakom in so šli vsi skozi morje.* Kakor da bi ga vprašal, zakaj so šli skozi morje, nadaljuje: *In vsi so bili po Mojzesu krščeni v oblaku in morju* (1 Kor 10,1-2). Če je torej že podoba morja veljala toliko, koliko bo šele veljal pravi krst? Če je to, kar se je izvršilo v podobi, ljudstvo po prehodu pripeljalo do mane, kaj bo podal Kristus v svojem resničnem krstu ljudstvu, ki je prešlo skozenj? Skozi svoj krst je prepeljal vernike, uničil vse grehe kakor zasledujoče sovražnike, kakor so v onem morju pomrli vsi Egipčani.

Kam jih prepelje, bratje moji? Kam prepelje skozi krst Jezus, ki je bil njegova podoba Mojzes, ki je prepeljal skoz morje? Kam prepelje? K mani. Kaj je mana? *“Jaz sem,”* pravi, *“živi kruh, ki sem prišel iz nebes”* (Jn 6,51). Mano prejmejo verniki, ki so že prišli skoz Rdeče morje. Zakaj Rdeče morje? Morje že, zakaj pa rdeče? Rdeče morje je bilo znamenje Kristusovega krsta. Zakaj Kristusov krst rdi, če ne zato, ker je posvečen s Kristusovo krvjo? Kam torej pripelje verujoče in krščene? K mani. Glejte, omenjam mano. Znano vam je, kaj so prejeli Judje, izraelsko ljudstvo, znano vam je, kaj jim je dal Bog deževati z neba; katehumeni pa še ne vedo, kaj prejemajo kristjani. Zardijo naj, ker ne vedo; naj gredo skozi Rdeče morje in zaužijejo mano, da se jim Jezus tako zaupa, kakor so oni zaupali vanj.

5. Pazite torej, bratje moji, kaj odgovori oni, ki je ponoči prišel k Jezusu. Čeprav je prišel k Jezusu, govori še iz teme svojega mesa, ker je prišel ponoči. Ne razume tega, kar mu pravi Gospod, ne razume, kar mu pravi *luč, ki razsvetljuje vsakega človeka, ki prihaja na ta svet* (Jn 1,9). Gospod mu je že rekel: *“Če se kdo znova ne rodi, ne more videti božjega kraljestva.”* *Nikodem mu pravi: “Kako se more človek roditi, ko je star?”* (Jn 3,4). Duh mu govori, on pa ima okus po mesu. Po svojem mesu ima okus, ker še ne okuša Kristusovega mesa.

Ko je namreč Gospod Jezus rekel: *“Kdor ne bo jedel mojega mesa in pil moje krvi, ne bo imel življenja v sebi,”* so se nekateri, ki so hodili za njim, spotikali in pri sebi govorili: *“Trda je ta beseda, kdo jo more poslušati?”* (Jn 6,61). Menili so namreč, da Jezus pravi, da bi ga utegnili kakor jagnje razsekanega peči in jesti; zgražajoč se nad njegovimi besedami so odstopili in niso več hodili za njim. Evangelist pripoveduje takole: In Gospod je ostal sam z dvanajsterimi. Oni so mu rekli: *“Gospod, glej, zapustili so te.”* On pa: *“Ali hočete oditi tudi vi?”* (Jn 6,67). Hotel jim je pokazati, da je bil on njim potreben, niso pa bili oni Kristusu potrebni, da ne bi kdo skušal strahovati Kristusa, ko mu je rečeno, naj postane kristjan, kot da bi bil Kristus srečnejši, če postaneš ti kristjan. Tvoja sreča, da si kristjan; kajti če nisi, Kristus ne bo nesrečen.

Prisluhni besedam psalma: *Rekel sem Gospodu: Moj Bog si ti, mojih dobrin ne potrebuješ* (Ps 15,2). Zato si moj Bog, ker mojih dobrin ne potrebuješ. Če si brez Boga, si ti manjši; če si z Bogom, Bog ne bo večji. On po tebi ni večji, ti si brez njega manjši. Rasti torej v njem, ne loči se od njega, misleč, da bi on nemara oslabel. Opomogel si boš, če se mu boš ti primaknil; onemogel boš, če se mu boš odmaknil. Cel ostane, če k njemu pristopiš, prav tako ostane cel, če od njega odstopiš. Ko je torej učencem rekel: *“Ali hočete oditi tudi vi?”* mu je odgovoril Peter, skala, v imenu vseh: *“Gospod, h komu pojdemo? Besede večnega življenja imaš”* (Jn 6,68).

Dober okus je imelo v njegovih ustih Gospodovo meso. Gospod pa jim je razložil in rekel: *“Duh je, ki oživlja,”* ko je bil poprej rekel: *“Kdor ne bo jedel mojega mesa in pil moje krvi, ne bo imel življenja v sebi.”* Da ne bi tega meseno razumeli, je dejal: *“Duh je, ki oživlja, meso ne koristi nič. Besede, ki sem vam jih govoril, so duh in življenje”* (Jn 6,63).

6. Tega duha in tega življenja ni okusil ta Nikodem, ki je ponoči prišel k Jezusu. Jezus mu je rekel: *“Če se kdo znova ne rodi, ne bo videl božjega kraljestva.”* On pa, ki je imel okus svojega mesa in s svojimi usti še ni okusil Kristusovega mesa, je dejal: *“Kako se more človek roditi, ko je star? Mar more v drugič iti v telo svoje matere in se roditi?”* (Jn 3,4). Poznal je samo eno rojstvo iz Adama in Eve, rojstva iz Boga in Cerkve pa še ni poznal. Poznal je samo one roditelje, ki rodijo za smrt, ni pa še poznal roditeljev, ki rodijo za življenje. Poznal je samo roditelje, ki si rodijo naslednike, ni pa poznal onih roditeljev, ki zmeraj živijo in rodijo take, ki bodo zmeraj živeli.

Rojstvo je torej dvojno, on pa je poznal samo eno. Eno je namreč zemeljsko, drugo pa nebeško; eno je iz mesa, drugo iz duha; eno je iz umrljivosti, drugo iz večnosti; eno je iz moža in žene, drugo iz Boga in Cerkve. Toda obe rojstvi sta enkratni; ne to ne ono se ne more ponoviti. Prav je pojmoval Nikodem rojstvo mesa; tako pojmuje tudi ti rojstvo duha, kakor je Nikodem pojmoval rojstvo mesa. Kako ga je razumel? *“Mar more človek znova iti v telo svoje matere in se roditi?”* Tako odgovôri, naj ti kdorkoli reče, da se moraš znova duhovno roditi, kakor je rekel Nikodem: *“Mar more človek ponovno iti v telo svoje matere in se roditi?”* Iz Adama sem se že rodil, Adam me ne more zopet roditi; iz Kristusa sem se že rodil, Kristus me ne more zopet roditi. Kakor se rojstvo iz materinega telesa ne da ponoviti, tako tudi ne krst.

Prevedel Franc Ksaver Lukman